GAZETA LWOWSKA.

We Srodę — Nro. 40.41 — 12. Kwietnia 1826.

WIADOMOŚCI KRAIOWE.

— Z *Wiédnia d. 5. Kwietnia.* —

Na rozkaz naywyższy przywdzieie dzisiay Dwor żałobę po Janie IV., Cesarzu Brazylyi Królu Portugalskim i takową nosić będzie przez siedem tygodni z odmianami, mianowicie: pierwsze trzy tygodnie t. i. od 5. włącznie aż do 25. Kwietnia, grubą, a ostatnie cztery tygodnie t. i. od d. 26. Kwietnia włącznie aż do d. 23. Maia pół żałoby.

Z powodu tego smutnego wypadku zalecone wigiliie odbyły się dzisiay d. 5. wieczorem o godzinie 5, a nabożeństwo żałobne odprawione będzie iutro o godz. 11 w C. K. kościele przydwornym.

Owdowiała Królowa Jey Mość Bawarska odiechała ztąd do Monachium wczoray d. 4. Kwietnia o wpół do 10 rano z Królewnami Maryią i Ludwiką. Arcy-Xiężna Zofiia odprowadzała Królowę aż do Siegkartskirchen.

N. Pan raczył Swoiemu pierwszem przybocznemu lekarzowi, Radcy Stanu i Konferencyi, Baronowi Stifft dać Krzyż Kommandorski Król. Węgierskiego orderu S. Szczepana.

W d. 2. t. m., iako w białą Niedzielę, Jubileusz przez Papieża Leona XII. na rok 1826 na całe chrześciiańtwo katolickie rozciągniony, otworzony został dla Wiedeńskiey Archi-Dyiecezyi w stolicy, uroczystą processyią, którą odprawił Xiąże Arcybiskup Wiedeński w towarzystwie wszystkich w mieście i przedmieściach, parafii, zgromadzeń, klasztorów, kongregacyy instytutów i wielkiey liczby wiernych ze wszystkich stanów. Processyia wyszła o wpół do 8 z kościoła metropolitalnego S. Szczepana do kościoła Augustyianów; ztąd udała się do kościoła S. Michała i do P. Maryi u Szkotów a potem wróciła się do kościoła metropolitalnego, gdzie było nabożeństwo. Cesarz Jegomość życzył sobie, aby processyia przeszła przez Cesarski zamek, by z okień swoich pokoiów mogł oney się przypatrzyć. Zaledwie N. Pan ukazał się w oknie, gdy na placu zamkowym licznie zebrany lud spostrzegłszy ukochanego Monarchę, okazał naywiększą radość.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Wielka Brytaniia i Irlandyia.

Wiadomości z Londynu z d. 23., 24. i 25. Marca o zdrowiu Króla są zaspokaiaiące. Monarsze ciągle się polepsza.

W Izbie Wyższey odczytano potrzeci raz w d. 16. Marca proiekt do ustawy podług którego wszystkie banknoty na mniey iak 5 funt. po oznaczonym czasie powinny być z obiegu wyciągnięte, i takowy równie iak w Izbie Niższey został przyięty.

Na posiedzeniu Izby Niższey w d. 18. Marca powstawał P. Hume przeciwko wydatkom na poselstwa iako za nadto wielkim, i żądał mianowicie: zmnieyszenia kosztów poselstwa przy mnieyszych Dworach. P. Kanning uczynił uwagę, że koszta te ile możności już są zmnieyszone; iednakże niebyłoby polityką ze strony Anglii, aby Posłów swoich na tych Dworach odwołała. Między sumami, których Rząd domaga się policzono także 10,000 funt. szt. za pałasz dyiamentami wysadzany, darowany przez Króla Xięciu Northumberlandyi (Poseł przy koronacyi Króla Francuzkiego) aby zawsze przechowywany był w tey familii, albowiem ten Xiąże za koszta podróży cztery razy tyle wynoszące niechciał żadnego od Dworu przyiąć wynagrodzenia.

Ważny proiekt założenia kolei żalazney między Liverpoolem a Manchestrem, który Parlament tak wiele przeszłego posiedzénia zaymował, zdaie się być bliskiem wykonania.

Sir Edward Paget były naczelny dowódca woysk Angielskich w Indyiach wschodnich powrócił, i przez niego odebrano wiadomości z Kalkuty do d. 19. Listopada dochodzące; zawieszenie broni z Birmanami znowu zostało po wyyściu czasu odnowione, a układy mogą ieszcze iakiś czas potrwać. Tymczasem w Kalkucie niezaniedbuią niczego, aby nową kampaniią silnie popierać, i znaczne posiłki wysłano do Ranguhn.

P. Robinson Kanclerz Izby skarbowey przy złożeniu budżetu na rok bieżący odczytał następuiące zdanie sprawy.

W roku 1823 wyrzekł ón, że dochody Państwa roku owego uczynią 52 mil. 200,000 funt. szterl. a 3 mil. funt. szterl. zniósł podatków. Z tey summy połowę uważał za przepadła, atoli uczynił uwagę, że pomnożona ilość innych podatków pokryie drugą połowę. A iednak dochody Państwa czyniły wtedy 52 mil. 117,000 funt. szterl.

)(

zatém tylko 83,000 funt. szt. mniey, iak był rys do redukcyi podatków.

W roku 1824 dochody Państwa oznaczył ón na 51 mil. 265,000 funt. szterl. znowu zmnieyszył podatki, a przy tém ocenił wydatek na 530,000 funt. szterl. Jednakże dochod podniósł się do 52 mil. 651,000 funt. szterl. zatem okazał się nadzwyżek 1 mil. 30,000 funt. Równie i w roku 1825 oceniono dochod na 51 mil. 975,000 funt., lecz takowy przyniósł 52,259,000 funt., t. i. 275,000 funt. więcéy iak wnoszono i zwłaszcza pomimo powtórney redukcyi podatków 650,000 funt. i zaszłych nieprzyiemnych okoliczności.

Ministrowie czynili co mogli dla ulżenia ludowi ciężaru, co się ztąd okazuie, iż od 1816 zniesiono podatków 27 mil. 522,000 funt. szterl. Równie i zużycie wielu przedmiotów tak się powiększyło, iż to samo wszelkie obawy pewnych osób o stan interesów kraiu zniszczyć musi. Tak od 1816 zużycie piwa powiększyło się o 16, cegły o 188, świec o 166, papieru o 181 procentu, nie licząc innych przedmiotów.

W d. 5. Stycznia wynosił dług ustalony 796 mil. 530,000 funt. a w d. 5. Stycznia 1826, 778 mil. 128,000 zatem w trzech latach zmnieyszył się o 18 mil. 40,200 funt. Dług nie ustalony wynosił w d. 5. Stycznia 1823, 36 mil. 281,000 funt.; w d. 5. Stycznia 1826 32 mil. 273,000 funt. Procenta długu ustalonego wynosiły 1823, 28 mil. 923,000 funt.; 1826 ieszcze czyniły 27 mil. 300,000 funt. Procenta od rewersów skarbowych z 1 mil. 100,000 funt. zniżono na 820,000 funt. Koszta na pobor podatków, które w 1818 wynosiły 4 mil. 353,000 funt., w roku 1825 wymagały tylko 3 mil. 832,000 funt. szterl.

Aby przystąpić do właściwego budżetu na rok bieżący, tedy wydatki czynią: procenta długu ustalonego 27 mil. 117,186; procenta do pokrycia braku wydanych biletów 50,000; lista cywilna 2 mil. 65,000; roczne procenta na rachunek półowy żołdu 2 mil. 800,000; długi kassy umarzaiącey 5 mil. 585,235; razem 37 milion. 617,421. Do tego należą roczne subsydyia dla woyska 7 mil. 747,000; siła morska 9 mil. 135,000, artyleryia 1 mil. 754,000; rozmaite wydatki 2 mil. 245,000; opłacanie prowizyi od rewersów Izby Skarbowey 850,000; wszystko razem 56 mil. 328,421.

Dochody: nadrost z roku 1825, 167,000 fu. cła i akcyzy 37 mil. 446,000; stępel 7 milion. 400,000; podatki stałe 4 mil. 800,000; poczta listowa 1 mil. 550,000; różne dochody 1 mil. 360,000; razem 52 mil. 723,000. Do tego przypada zapłacenie od kupuiących roczne prowizyie na rachunek półowy żołdu 4 mil. 320,000. Tak więc czynią dochody razem 57 mil. 43,000; wydatki 56 mil. 328,421. Zatém pozostaie nadzwyżku 714,579 fun. szterl.

Król. fregata Blonde, pod Lordem Byronem, która odwiozła zwłoki Królestwa Sandwichskich do ich oyczyzny, powróciła do Portsmuth, z żeglarzem, iego żoną, trzema Maytkami i ieszcze iedną kobietą z osady 17 dusz okrętu kupieckiego przeznaczonego z Nowego Brunswika do Liverpoolu, ze szczątków którego Blonda tych nieszczęśliwych na morzu uratowała, ci bowiem, straszna wspomnieć, iuż 22 dni tylko ciałami innych żywili się.

Taż sama fregata przywiozła wiadomości z Valparaiso do d. 5. Grudnia dochodzące. Jenerał Freire wyszedł z wyprawą w d. 27. Listopada przeciwko Chiloe, złożoną z pięciu okrętów woiennych i dwóch przewozowych z 1800 ludźmi, do których przybyć ma w Concepcion i Valdivia 600.

Zjednoczone Niderlandy.

List z Batawii z d. 8. Listopada wyraża: Woysku hollenderskiemu nie udało się uśmierzyć rewolucyi. Ponieważ dżdżysta pora roku się zbliża, tedy ma zamiar cofnąć się do twierdz, a ieżli nie odbierze posiłków, tedy na wiosnę nie będzie mogło działać zaczepnie.

Niemcy.

Naynowszy król. bawarski Dziennik rządowy zawiera rozporzedzenie król. z d. 7. Marca, które dawnieysze rozporządzenie z d. 17. Kwiet. 1824. dotyczące się stosunków stanu i płacy służby urzędników znosi. Inne rozporządzenie z d. 8. Marca, znosząc kilka dawnieyszych rozporządzeń, przywraca znowu kompetencyia zwyczaynych sądów w cywilnych prawnych sporach funduszów między sobą, wraz z odpowiedna drogą instancyi. — Król Jegomość raczył pod d. 10 Marca Swego dotychczasowego Posła na Dworze W. Xięcia Heskiego Jenerała - Majora Sulzer z oświadczeniem onemuż upodobania pensyionować, a poselstwo to poruczył król. Ministrowi Stanu i Posłowi przy Związku Niemieckim Baronowi Lerchenfeld Acham.

Podług wiadomości publicznych z Drezna Król Jegomość Saski uszedł w d. 2. Marca szczęśliwie wielkiego niebezpieczeństwa. Powracaiąc wieczorem z Morieburga do Drezna, dyszel próżnego wozu włościanina, którego konie zbiegały się, z taką gwałtownością wpadł w powoz Królewski, pomiędzy Króla, właśnie śpiącego i Królowę, że na kawałki popękał. Okna w powozie zupełnie zostały stłuczone.

Na posiedzeniu Związku Niemieckiego w d. 2. Marca przełożyło Prezydyium Notę Cesarsko-Ros-

syyskiego taynego Radcy, nadzwyczaynego Posła i pełnomocnego Ministra Barona Anstett, datowaną z d. 24. Lutego, w którey tenże wysokiemu Zgromadzeniowi Związku z załączeniem w odpisie depeszy Hrabiego Nesselrode z d. 30. Stycznia b. r. udziela pokrótce wiadomości o skutkach z dotychczasowego śledztwa względem zdarzenia zaszłego w Peterburgu z d. 26. Grudnia z. r., a w okolicy Kiiowa z d. 15. Stycznia b. r.

Nota ta wraz z dodatkami została przyłączona do protokułu pod liczbami 10, 11 i 12.

C. K. Prezyduiący Poseł oświadczył, iż ze strony dostoynego Związku Niemieckiego należy teraz dać odpowiedź Ces. Rossyyskiemu Posłowi Baronowi Anstett, na wszystkie w tey mierze udzielone wiadomości, a wnosząc, że bezpośrednio wszyscy Posłowie opatrzeni muszą być instrukcyiami na dawnieysze swoie raporta tegoż samego przedmiotu dotyczące się, przełożył tenże proiekt do Noty odpowiedney dla rozpoznania i nad tymże głosowania.

Wszyscy Posłowie zgodzili się na to; zatém uchwalono dać następuiącą odpowiedź Ces. Rossyyskiemu taynemu Radcy, nadzwyczaynemu Posłowi i pełnomocnemu Ministrowi Baronowi Anstett:

»Podpisany C. K. prezyduiący Poseł na Zgromadzeniu Związku Niemieckiego, który za powrotem swoim z Wiednia miał zaszczyt odebrać od Ces. Rossyyskiego taynego rzeczywistego Radcy, nadzwyczaynego Posła, pełnomocnego Ministra i t. d. Barona Anstett, Notę z d. 24. z. m. do substytuowanego Prezydyium i takową pośpieszył na dzisieyszém posiedzeniu podać do wiadomości Zgromadzenia Związku, upoważniony iest Baronowi Anstett odpowiedzieć w sposobie następuiącym:

»Jeźli zdarzenia zaszłe w Petersburgu w d. 25. Grudnia r. z., a owe pod Kiiowem w d. 15. Stycznia r. b. panuiących Monarchów i wolne miasta, tworzące Związek Niemiecki zasmucaią, a zbrodnicze plany, iakie w skutek przedsięwziętego śledztwa okazały się, nic innego tylko naymocnieyszy wstręt sprawić mogły, tedy dowody miłości i przychylności, pochodzące z wierności odznaczonego Rossyyskiego Narodu i posłuszeństwa do sławy nawykłego woyska, musiały ziednać zaspokoienie«.

»Związek Niemiecki musiał się także przy tém zdarzeniu zupełnie przekonać, iż nie ludy i nie woyska czynią spiski przeciwko swoim Monarchom, którym winni sławę i szczęście, że tylko niektórzy niechętni powstaią dla tego przeciwko istnieiącemu porządkowi, ponieważ istnieie, a istnie bez ich współdziałania, i że mała tylko iest liczba takich, którzy napoiwszy się szkodliwemi zasadami, maią zamiar ieszcze szkodliwszego onych zastosowania.«

»Związek Niemiecki, który w wyiawieniu tych zdarzeń tak dobroczynny wpływ wszystkie taiemnice chwalebnie odkrywaiącey Opatrzności uwielbia, iakoteż widzi się być przeięty podziwieniem nad silném i szlachetném postępowaniem dostoynego Monarchy, któremu Rossyia winna iest trwałość swoiego szczęścia, nie może inaczey iak ieno chwycić tę sposobność do wyrażenia owego sposobu myślenia, i przezto tę wysoką wartość okazać, z iakiemi i odtąd polegać będzie na utrzymaniu przyiaźnych stosunków z Jego Cesarsko-Rossyyską Mością.«

»Podpisany korzysta z tego powodu i t. d.«

Szwecyia i Norwegiia.

Pismo giełdy *Fielning* donosi, że Abo w ostatnim czasie, poczyna być miastem handlowém, z którego nie tylko Finlandyia, lecz i większa część część północney Azyi opatruie się towarami. Handlarze i włościanie z Archangielskiey i Olonec kiey Gubernii kupuią tam towary. »Chociaż — mówi toż pismo daley — handel Finlandczyków kupuiących zagraniczne towary w Sztokolmie przez nieliberalny systemat prawie zniszczony, iednakże Finlandczykowie, którzy płacą gotowizną, lub kredyt maią i w tém na nowo znayduią swoie rachuby i zakupuią między innemi mnóstwo kawy, araku i wina.«

Z Gothenburga smutne nadchodzą wiadomości. Siedm do ośm domów handlowych wstrzymać miało wypłaty. Słychać, że tameczni kupcy przez deputacyią z grona swoiego wybraną prosić maią Króla o pożyczkę dla zapobieżenia ieszcze większemu nieszczęściu.

Rossyia.

Hetman woyska Dońskiego, Jenerał Porucznik Iłowayski I. wydał do tegoż woyska z Nowego Czerkaska pod d. 22. Stycznia następuiący rozkaz dzienny: »Waleczni i wierni woiownicy Donu! Z manifestu naszego nayłaskawszego Cesarza Mikołaja Pawłowicza z d. 18. Grudnia r. z. teraz powszechnie całemu ludowi ogłoszonego, dowiedzieliśmy się o obmierzłym zamiarze źle myślących spiskowych, zachwiania spokoyności naszey ukochaney Oyczyzny. Przeięty iestem zupełnie tą odrazą, iaką napełnione są serca wasze ku tym złoczyńcom, którzy dzięki Naywyższemu schwytani i sprawiedliwości są oddani. Wierni Synowie Donu! Oycowie nasi zostawili nam godny wzór uległości dla swego Cesarza, w zdarzeniu spiskowém Streliców w roku 1705. Nie tylko, że głuchymi byli na głos wysłanych w ówczas burzycieli, chwytali onych dla wydania Cesarzowi, lecz każdego, który się chwiał przysięgę swoią

na niezłomną wierność, potwierdzić ucałowaniem Świętego Krzyża, uchwałą gminy sądzili, aby takowego włożywszy w worek, topić w wodzie, i piers swoię ku obronie Cara stawiali. Za te wielkie czyny udzielone listy łaski i kleynoty, odznaczaiące sławę naszych przódków, przedaią wspomnienie owéy stałości do naszych nayodlegleyszych potomków. Od naszych oyców oddziedziczyliśmy wszystkie ich dobre przymioty; ich krew płynie w żyłach naszych, a ia ręczę za was, moi ziomkowie, a wy zaręczcie wszyscy za iednego, a ieden za wszystkich, iż w naszym całym korpusie nie ma ani iednego, któryby na wzór naszych chwałą okrytych przodków nie uznawał za wielkie szczęście, przelać swéy ostatniéy kropli krwi za Dom Panuiący i naszego nayłaskawszego Cesarza Mikołaia Pawłowicza. Aby waszéy pamięci wszystkie okoliczności tego dla nas tak zaszczytnego zdarzenia z roku 1705 ożywić i uczynić wam radość, byście dzieciom i wnukom waszym tę uległość dla Cesarza wpaiali, która przodków naszych odróżniała, załączam tu drukowany exemplarz listu łaski, danego woysku Dońskiemu za ów czyn, z przepisem, aby takowy w dniach Niedzielnych i Świąt w stanicach (powiatach) zgromadzonym gminom a w pułkach w przytomności wszystkich w służbie będących publicznie był odczytywany, a słuchaiąc świętych słów tego dokumentu, ubiegaymy się w wypełnieniu ustaw i poświęceniu się za spuściznę Oyców naszych.«

Xiążę Wellington mieszka w Petersburgu w domu Wydziału apanażów, przy ulicy pałacu zimowego; a Xiążę Wrede w domu niegdy Hrabiego Gołowina naprzeciw małego teatru.

Towarzystwo Cesarkie rolnicze w Moskwie otrzymało własnoręcznym listem Cesarza potwierdzenie wszystkich swoich praw, iakich używało pod zmarłym Cesarzem. Na ostatniém tegoż posiedzeniu zdano onemuż sprawę z kwitnącego stanu rolnictwa i t. d. w woysku liniowém Kozackiém. Dwóch onegoż wychowańców iest przy towarzystwie.

Jenerał piechoty Tolstoy, dowódca piątego korpusu piechoty, przybył do Petersburga.

Turcyia.

Dostrzegacz Austryiacki pod napisem: *Z Wiédnia d. 2. Kwietnia*, zawiera:

Z Korfu donoszą pod d. 20. Marca, co następuie: »Wzięcie małéy wysepki położonéy w lagunach Messolungi potwierdziło się. Bomba, która wpadła w skład prochowy zamku, zapaliwszy ammunicyią, przyczyniła się do tego. Osada z 200 ludzi złożona, broniła się z rozpaczą i oprócz kilku osób, poległa.«

»Poczém obrócił się Ibrahim Basza przeciwko umocnionéy wyspie Anatolico, blisko Messolungi położonéy, którą równie w d. 13. t. m. opanował. List z Prewezy z d. 15. t. m. opisuie to zdarzenie w sposobie następuiącym: »Po wzięciu Wassiladi poczynił zaraz Ibrahim Basza przygotowania do uderzenia na Anatolico. Szalupy iego kanonierskie wzięły kierunek przez kanał Poro, w pobliskości którego Grecy na stałym lądzie, w stronie zachodniéy od mieysca wspomnionego osadzili umocniony klasztor, nazwiskiem Kundro, i ze swoich bateryy do okrętów Tureckich strzelali. Ibrahim Basza wysłał korpus przez Stamna dla zaięcia tego klasztoru. Szturm i obronę z równą popierano zaciętością; klasztor został wzięty, a osada, czterysta ludzi, wyiąwszy małéy liczby, którzy się ratowali ucieczką, poginęła. Lecz i Turcy znaczną ponieśli stratę; utracili bowiem blisko 200 w zabitych, a Banus Aga został raniony. Osada Anatolico, widząc to, uznała dalszy opór za niepodobny, i żądała kapitulacyi. Mężczyni i niewiasty biegli na ląd i błagali o łaskę. Ibrahim Basza stoiący obozem we wsi Finachia, niedaleko Anatolico, sam pośpieszył i dozwolił osadzie, po złożeniu broni, i mieszkańcom wolno wyyść do Arty i wziąć każdemu z iego maiątku tyle, ile sam unieść zdoła. Na kilka dni wprzód sto Turków wziętych w niewolę, a znayduiących się w Anatolico, Grecy pozabiiali. Podczas tych wypadków pod Kundro i Anatolico, zrobili Grecy wycieczkę z Messolungi w 700 ludzi; przyszło do żwawéy potyczki; 300 Greków legło na placu, poczém reszta po większéy części ranionych, śpiesznie cofnęła się do twierdzy. I Turcy wiele utracili ludzi, między tymi Topdszi Baszę (dowódcę puszkarzów), Bairaktara (Chorążego) i iednego Bulak Baszę (Pułkownika), który w chwili, gdy zdobył Grecką chorągiew, został zabity.«

Lord Wyższy Kommissarz, Sir Frederyk Adams, który w d. 13. t. m. udał się na morze pod Messolungą na fregacie Najad, pod Kapitanem Spencer, przybyłéy nocy zeszłéy z pod Messolungi do Cefalonii, powrócił tegoż wieczora (20. Marca) do Korfu. Od czasu iego powrotu słychać, iż chcąc zapobiedź dalszemu krwi rozlewowi w mocno ściesnionéy Messolundze, ofiarował swoie pośrednictwo, lecz Grecy takowego nie przyięli.*)

*) Wiadomość zatém z Tryiestu, że w d. 10. Marca widziano na murach Messolungi powiewaiącą chorągiew Angielską (zobacz przeszły Ner. Gaz.) iest bezzasadną. Przy. Dostrz. Austr.

Redakcyia Józefa Bensy; Druk Piotra Pillera.